

Asia: VN/26120/2023

Arviomuistio viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta saada lausua arviomuistiosta viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta.

Tampereen kaupunki toteaa lausuntonaan, ettei se kannata hallinnollisten seuraamusmaksujen asettamista koskemaan viranomaisia.

Seuraamusmaksun määrääminen tietosuojasääntelyn rikkomisesta ei parantaisi henkilötietojen suojaa viranomaisissa.

Perustuslakivaliokunta on katsonut (PeVL 14/2018 vp, s. 20–21), että viranomaisille määrättävä hallinnollinen seuraamusmaksu olisi ongelmallinen myös perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. Kuten valiokunta on lausunnossaan painottanut, lainsäätäjän tulee turvata perustuslain 10 §:ssä turvatut oikeudet tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa suhteuttamalla yksityiselämän ja henkilötietojen suoja toisiin perus- ja ihmisoikeuksiin. Valiokunnan käsityksen mukaan on ilmeistä, että vain yhden perusoikeuden turvaamisen laiminlyöntiin kohdistuvan määrältään varsin huomattavan seuraamusmaksun uhka voi vaarantaa perusoikeuksien keskinäisen punninnan tasapainoisuuden viranomaistoiminnassa ja johtaa erityisesti julkisuusperiaatteen toteutumisen kaventumiseen viranomaistoiminnassa. Valiokunnan mielestä seuraamusmaksusääntelyn ulottaminen viranomaistoimintaan ei olisi sanotuista syistä valtiosääntöisesti ongelmatonta.

Julkisella sektorilla viranhaltija voi joutua tietosuojalainsäädännön velvoitteiden rikkomisesta vastuuseen tietosuojarikoksen lisäksi virkarikoksena. Tehokkaat seuraamukset ovat olemassa viranomaisia koskevan muun sääntelyn kautta.

Julkisella sektorilla käytetään verovaroja palveluiden tuottamiseen. Mikäli kunnan viranomaiselle määrättäisiin seuraamusmaksu, tämä maksettaisiin samoista verorahoista, joita käytetään kuntalaisten palvelujen tuottamiseen. Varsinkin suuret seuraamusmaksut voivat vaikuttaa kuntien mahdollisuuteen tarjota palveluita.

Riskinä seuraamusmaksujen määräämisen laajentamisessa viranomaisiin on myös se, että hallinnon avoimuus heikkenee eikä valvontaviranomaiselle tai rekisteröidyille ilmoiteta tietosuojapoikkeamia tai kynnys ilmoitusten tekemiselle nousee. Tämä ei palvele tietosuojan kehittymistä eikä rekisteröidyn oikeuksia saada tietoa henkilötietojensa käsittelystä tai niihin liittyvistä poikkeamista.

Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa tulisi lisäksi ottaa huomioon, että esimerkiksi kunnan toimintamenoja ei voida rinnastaa yksityisen sektorin liikevaihtoon.

Viranomaisiin kohdistuvat seuraamusmaksut eivät ole laajasti käytössä muissakaan EU-jäsenvaltioissa.

Aittala Pauliina

Tampereen kaupunki - Konsernijohtaja Juha Yli-Rajala 24.1.2025 § 18